

Lieta C-392/22

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2022. gada 15. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Hāgas tiesa,
tiesas sēžu vieta Hertogenboschā, Nīderlande)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 15. jūnijs

Prasītājs:

X

Atbildētājs:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Valsts sekretārs tieslietu
un drošības lietās, Nīderlande)

Pamatlietas priekšmets

Atbildētājs nav izskatījis prasītāja patvēruma pieteikumu, jo uzskata, ka par to ir
atbildīga Polija. Prasītājs apstrīd šo lēmumu, jo pārsūtīšanas uz Poliju gadījumā
viņš baidās nokļūt situācijā, kas nav saderīga ar Hartā garantētajām
pamattiesībām.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Rechtbank saskaņā ar LESD 267. pantu uzdod prejudiciālos jautājumus par
savstarpējas uzticēšanās principa piemērošanas jomu un mērķi saistībā ar prasītāja
pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti, ja šajā dalībvalstī tiek pārkāptas prasītāja un
vispār trešo valstu valstspiederīgo pamattiesības, kas citastarp izpaužas kā
raidīšana atpakaļ [*pushbacks*] un aizturēšana izraidīšanas nolūkā. Rodas arī
jautājums, kādi pierādījumi ir prasītāja rīcībā un kādus pierādīšanas kritērijus
piemēro, ja viņš norāda, ka pārsūtīšana saskaņā ar Dublinas regulas 3. panta

2. punktu ir jāaizliedz. Visbeidzot, rodas jautājums, vai, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, ir svarīgi, vai prasītājs ticami pierāda, ka nepastāv efektīvi tiesību aizsardzības līdzekļi.

Prejudiciālie jautājumi

I Vai, ņemot vērā Dublīnas regulas ¹ 3., 32. un 39. apsvērumu, regula, skatot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ² 1., 4., 18., 19. un 47. pantu, ir jāinterpretē un jāpiemēro tādējādi, ka valstu savstarpējas uzticēšanās princips ir nedalāms, tādēļ nopietni un sistemātiski Savienības tiesību normu pārkāpumi, ko potenciāli atbildīgā dalībvalsts pirms pārsūtīšanas veic attiecībā pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri (vēl) nav atbilstoši Dublīnas regulai atgrieztās personas, pilnībā nepieļauj pārsūtīšanu uz šo dalībvalsti?

II Ja atbilde uz [pirmo] jautājumu ir noliedzoša, vai Dublīnas regulas 3. panta 2. punkts, skatot to kopsakarā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 1., 4., 18., 19. un 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja potenciāli atbildīgā dalībvalsts nopietni un sistemātiski pārkāpj Savienības tiesību normas, pārsūtītāja dalībvalsts nevar automātiski piemērot valstu savstarpējas uzticēšanās principu, bet gan tai ir jāklieš visas šaubas par to, ka pieteikuma iesniedzējs pēc pārsūtīšanas nokļūs situācijā, kas ir pretrunā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. pantam, vai arī tai ir ticami jāpierāda, ka tas nenotiks?

III Ar kādiem pierādījumiem pieteikuma iesniedzējs var pamatot savus argumentus, ka Dublīnas regulas 3. panta 2. punkts nepieļauj viņa pārsūtīšanu, un kādi pierādīšanas kritēriji šajā sakarā ir jāpiemēro? Vai, ņemot vērā Dublīnas regulas apsvērumos ietvertās atsauces uz ES tiesību aktu kopumu, pārsūtītājai dalībvalstij ir pienākums sadarboties un/vai pienākums pārliecināties, un, vai nopietnu un sistemātisku trešo valstu valstspiederīgo pamattiesību pārkāpumu gadījumā no atbildīgās dalībvalsts ir jāpieprasa individuālas garantijas, ka pieteikuma iesniedzēja pamattiesības pēc pārsūtīšanas (noteikti) tiks ievērotas? Vai atbilde uz šo jautājumu atšķiras, ja pieteikuma iesniedzējam nav pierādījumu, jo viņš sniegto konsekvēnto un detalizēto informāciju nevar pierādīt ar dokumentu palīdzību, kas, ņemot vērā sniegtās informācijas veidu, nevar tikt sagaidīts?

IV Vai atbilde uz iepriekš III punktā uzdotajiem jautājumiem ir atšķirīga, ja pieteikuma iesniedzējs ticami pierāda, ka sūdzību iesniegšana atbildīgās dalībvalsts iestādēs un/vai tiesību aizsardzības līdzekļu izmantošana atbildīgajā dalībvalstī nav iespējama un/vai nav efektīva?

¹ Regula (ES) Nr. 604/2013 (L 180/31).

² Eiropas Savienības Pamattiesību harta, 2012/C 326/02.

Atbilstošās Savienības un starptautiskās tiesību normas

Ženēvas Konvencijas par bēgļa statusu (turpmāk tekstā – “Ženēvas Konvencija”) 1. un 33. pants.

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 1., 4., 18., 19., 47., 51.–53. pants.

Regulas (ES) Nr. 604/2013 (turpmāk tekstā – “Dublinas regula”) 3., 19., 32. un 39. apsvērums, kā arī 3., 5. un 17. pants.

Direktīvas 2011/95/ES 4. pants.

Spriedums, 2019. gada 19. marts, *Jawo* (C-163/17, EU:C:2019:218, 78.–92. punkts).

Spriedums, 2017. gada 16. februāris, C.K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 59., 63.–65., 75. un 76. punkts).

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2021. gada 9. novembrī prasītājs iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Polijā. 2021. gada 21. novembrī viņš ieradās Nīderlandē un 2021. gada 22. novembrī iesniedza starptautiskās aizsardzības pieteikumu Nīderlandē. 2022. gada 1. februārī starp Nīderlandi un Poliju atbilstoši Dublinas regulas 18. panta 1. punkta b) apakšpunktam tika panākta vienošanās par atbildības atzīšanu, kurā Polija atzīst savu atbildību par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.
- 2 Ar 2022. gada 20. aprīļa lēmumu atbildētājs nolēma neizvērtēt prasītāja starptautiskās aizsardzības pieteikumu, jo viņš uzskata, ka par šī pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga Polija. Prasītājs par šo lēmumu cēla prasību. *Voorzieningenrechter* (pagaidu noregulējuma tiesnesis) nolēma iesniegt Tiesai prejudiciālus jautājumus un izdeva rīkojumu, ka prasītājs netiek pārsūtīts uz Poliju, kamēr nav pieņemts lēmums par prasību. Tā kā lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu lietās C-614/21 un C-208/22 (divas līdzīgas lietas, kas attiecas uz patvēruma pieteikumu, par kuru kā atbildīgā dalībvalsts tiek uzskatīta Malta un attiecīgi Horvātija) ir tikuši atsaukti un Tiesai tādēļ par tiem nav jālemj, *Rechtbank* [tiesa] atkārtoti ir iesniegusi Tiesai toreiz uzdotos jautājumus.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 3 Prasītājs iebilst pret savu pārsūtīšanu uz Poliju, jo viņu māc bažas, ka Polijā netiks ievērotas viņa pamattiesības, kā tas, pēc viņa paša sniegtās informācijas, jau ir noticis viņa uzturēšanās Polijā laikā. Viņš apgalvo, ka Polijas iestādes, izmantojot tā sauktos “Pushbacks” [raidīšanu atpakaļ], viņu jau trīs reizes esot pārvietojušas ārpus Eiropas Savienības teritorijas uz Baltkrieviju. Prasītājs savus apgalvojumus pamato ar paša sniegto informāciju un nevalstisko organizāciju ziņojumiem par

trešo valstu valstspiederīgo un to personu, kuras saskaņā ar Dublinas regulu ir tikušas pārsūtītas uz Poliju, situāciju Polijā.

- 4 Atbildētājs norāda, ka, pamatojoties uz savstarpējas uzticēšanās principu (jautājumos tiek saukts par valstu savstarpējas uzticēšanās principu) un vienošanos par atbildības atzīšanu, var uzskatīt, ka pēc pārsūtīšanas uz Poliju prasītāja pamattiesības netiks pārkāptas. Prasītājam arī nepastāvot risks tikt pārvietotam ārpus Polijas teritorijas, izmantojot atpakaļ raidīšanas instrumentu. Turklāt prasītājs savu sniegto informāciju par gūto pieredzi Polijā neesot pierādījis, iesniedzot attiecīgus dokumentus. Viņš arī neesot Polijas iestādēm iesniedzis sūdzības par apgalvoto Savienības tiesību normu neievērošanu, lai gan nav ticis konstatēts, ka iesniegt sūdzību nav iespējams. Visbeidzot, neesot skaidrs, ko *Rechtbank* ar uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem vēlas aizsargāt. Proti, Komisijas uzdevums esot uzsākt pārkāpuma procedūru pret Poliju, ja attiecīgā dalībvalsts piemēro atpakaļ raidīšanas instrumentu un ignorē Tiesas nolēmumus.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 5 *Rechtbank* ņem vērā, ka, īstenojot Dublinas regulu, piemēro savstarpējas uzticēšanās principu un var uzskatīt, ka pieteikuma iesniedzējs pēc pārsūtīšanas nenonāks situācijā, kas neatbilst Hartas 4. pantam. Ja pieteikuma iesniedzējs apgalvo pretējo, viņam tas ir arī jāpierāda.
- 6 Vērtējums atbilstoši Dublinas regulas 3. panta 2. punktam attiecas tikai uz situāciju pēc pārsūtīšanas, īpaši uz uzņemšanu un dzīves apstākļiem patvēruma procedūras laikā, kā arī šīs procedūras kvalitāti atbildīgajā dalībvalstī, turklāt šī procedūra arī nozīmē, ka ārvalstnieks vajadzības gadījumā var iesniegt sūdzību un celt prasību valsts tiesā.
- 7 Lietās par pārsūtīšanas lēmumiem Dublinas regulas izpratnē *Rechtbank* arvien biežāk saskaras ar juridisku jautājumu, vai savstarpējas uzticēšanās princips ir jāpiemēro, ja dažādu dalībvalstu teritorijā notiek acīmredzami pamattiesību pārkāpumi un attiecīgi dažādas dalībvalstis acīmredzami pārkāpj pamattiesības. Tā, piemēram, ir daudzi ziņojumi par atpakaļ raidīšanu, kā arī ar trešām valstīm tiek panāktas vienošanās, lai nepieļautu ieceļošanu Eiropas Savienībā (atturēšana no ieceļošanas [*pullbacks*]).
- 8 Vienlaicīgi dalībvalstīm ir jāievēro Ženēvas Konvencija, Eiropas Cilvēktiesību konvencija (turpmāk tekstā – “ECTK”) un Harta. Tomēr tur paredzētais izraidīšanas aizliegums, kas ECT ieskatā nozīmē patvēruma iemeslu individuālu izvērtēšanu, zaudē savu nozīmi, ja trešo valstu valstspiederīgajiem faktiski tiek liegta iespēja ieceļot Eiropas Savienības teritorijā, lai lūgtu starptautisko aizsardzību.
- 9 No sprieduma lietā *Jawo Rechtbank* secina, ka savstarpējas uzticēšanās princips nozīmē uzticēšanos tam, ka dalībvalstis vienmēr ievēro visas pamattiesības un nodrošina to ievērošanu attiecībā uz ikvienu personu.

- 10 Tomēr ar atpakaļ raidīšanu un atturēšanu no ieceļošanas tiek mazināta Dublīnas regulas un savstarpējas uzticēšanās principa efektivitāte. Patvēruma meklētāji saskaras ar izraidīšanas risku un tiek atturēti no tā, lai konkrētās dalībvalstīs pieprasītu aizsardzību. Tas savukārt palielina spiedienu uz pārējo dalībvalstu patvēruma un uzņemšanas iespējām.
- 11 Pamatojoties uz iepriekš minēto principu, lēmējinstāde var uzskatīt, ka pieteikuma iesniedzēja pamattiesības pēc viņa pārsūtīšanas netiks pārkāptas. Tomēr, ja viņš tiesā ticami pierāda, ka atbildīgajā dalībvalstī tās sistemātiski tiek pārkāptas un attiecīgi atbildīgā dalībvalsts sistemātiski pārkāpj viņa pamattiesības un/vai vispār trešo valstu valstspiederīgo pamattiesības, rodas jautājums, vai šādā situācijā pārsūtīšana ir jāaizliedz pilnībā un/vai, nosakot atbildīgo dalībvalsti, automātiski var balstīties uz savstarpējas uzticēšanās principu.
- 12 *Rechtbank* ieskatā Polijā jau ilgāku laiku pamattiesības netiek ievērotas. Tas notiek ne tikai uz ārējās robežas, bet arī pēc ieceļošanas. Trešo valstu valstspiederīgie tiek aizturēti izraidīšanas nolūkā un nogādāti uz ārējām robežām, lai tiktu izraidīti, nedodot viņiem iespēju norādīt, ka viņi grib pieprasīt patvērumu. Šajā sakarā *Rechtbank* atsaucas citastarp uz *Amnesty International* 2022. gada 11. aprīļa publisko paziņojumu. Tajā *Amnesty International* ir atsaukusies uz plaši izplatītu un strukturālu Polijas iestāžu atpakaļ raidīšanas praksi, pie tam Polija šo praksi kopš 2021. gada oktobra ir nostiprinājusi likumdošanā, reaģējot uz tā saukto “hibrīdkaru”, ko īsteno Baltkrievija. *Rechtbank* ieskatā šāds valsts tiesiskais regulējums acīmredzami ir pretrunā Savienības tiesību normām.
- 13 Papildus pamattiesību pārkāpumiem uz ārējās robežas ar Baltkrieviju *Rechtbank* ieskatā no ticamiem informācijas avotiem izriet turklāt, ka pastāv šaubas par Polijas tiesu neatkarību.
- 14 *Rechtbank* ir radies jautājums, kāda ir savstarpējas uzticēšanās principa piemērošanas joma, un tā vēlas noskaidrot, vai attiecīgais princips ir sadalāms tādējādi, ka tiek prasīts, kur un kad notiek Hartas pārkāpumi, uz kādām pamattiesībām tie attiecas un cik lielā mērā ir nozīme atbildīgās dalībvalsts nostājai.
- 15 Nedz Hartā, nedz ECTK nav paredzēta visu pamattiesību hierarhija. Tādēļ *Rechtbank* uzskata, ka savstarpējas uzticēšanās princips nozīmē, ka visas pamattiesības tiek ievērotas vienmēr un visu dalībvalstu teritorijā, un ne tikai attiecībā uz patvēruma meklētājiem, kuri atgriežas dalībvalstī, kas ir atbildīga par viņu patvēruma pieteikumu izskatīšanu.
- 16 Ja Tiesa Savienības tiesību normas interpretē tādējādi, ka ir jāizvērtē tikai Hartas 4. panta pārkāpuma risks saistībā ar attiecīgo pieteikuma iesniedzēju, *Rechtbank* secina, ka Tiesa savstarpējas uzticēšanās principu tādējādi uzskata par sadalāmu. Šādā gadījumā *Rechtbank* lūdz Tiesu precizēt, kāds juridiskais pamats šajā sakarā ir piemērojams.

- 17 Galvenais juridiskais jautājums ir par to, vai tiesām savstarpējas uzticēšanās princips ir jāsadala kā uzticēšanās pirms pārsūtīšanas un uzticēšanās pēc pārsūtīšanas, kā arī kā uzticēšanās attiecībā uz patvēruma meklētāja īpašo situāciju, kurš atgriežas atbildīgajā dalībvalstī, un kā uzticēšanās tam, ka atbildīgā dalībvalsts ievēro visas ikviena trešo valstu valstspiederīgā pamattiesības.
- 18 Lēmums tiek balstīts uz “uzticēšanos”, ja runa ir par priekšstatiem saistībā ar nākotnes notikumiem. Ja faktiski ir skaidrs, ka atbildīgā dalībvalsts nepilda savas saistības ievērot pamattiesības, rodas jautājums, uz ko tādā gadījumā balstās šī uzticēšanās.
- 19 Pirmais jautājums ir par to, vai, konstatējot, ka atbildīgā dalībvalsts nopietni un sistemātiski pārkāpj vairākas trešo valstu valstspiederīgo pamattiesības, jau šī iemesla dēļ vien ir jāaizliedz pārsūtīšana uz attiecīgo dalībvalsti. Ja atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša, rodas jautājums, vai savstarpēja uzticēšanās vēl ir jāuzskata par pamatelementu izvērtējumā, vai runa ir par situāciju Dublīnas regulas 3. panta 2. punkta izpratnē.
- 20 *Rechtbank* vēlas noskaidrot, vai formulējums “katrā dalībvalstī paredzētā attieksme”, kuru Tiesa lieto sprieduma *Jawo* 82. punktā, ir jāsaprot kā “[attieksme] katrā dalībvalstī un/vai katras dalībvalsts [īstenota attieksme]”. Ja šis formulējums ir jāinterpretē šauri kā “[attieksme] katrā dalībvalstī”, to saprotot kā “dalībvalsts suverēno teritoriju”, tas mazina Hartas 18. un 19. panta un Dublīnas regulas 3. panta 1. punkta nozīmi. Proti, ja patvēruma meklētāji tiek atturēti no iekļūšanas dalībvalstu teritorijā, pārkāpums nevar tikt izdarīts “DALĪBVALSTĪ”.
- 21 Dublīnas regulas 32. apsvērums šķiet liecinām par to, ka pienākums ievērot pamattiesības rodas, tiklīdz patvēruma meklētājs atrodas dalībvalstī (jurisdikcijā un attiecīgi) ietekmē, nevis tikai pēc tam, kad viņš faktiski ir ieceļojis Eiropas Savienībā. Atšķirīga interpretācija apdraud Hartas un Dublīnas regulas 3. panta 1. punkta lietderīgo iedarbību, jo dalībvalsts tad var izvairīties no savas atbildības par trešās valsts valstspiederīgo, faktiski nepieļaujot viņa ieceļošanu.
- 22 Turklāt pārsūtīšanu var nepieļaut Dublīnas regulas 3. panta 2. punkts. Piemērojot šo noteikumu, ir jāizvērtē, kādā situācijā pieteikuma iesniedzējs atradīsies pēc pārsūtīšanas. Saskaņā ar sprieduma *Jawo* 82. punktu, kas atbilst Dublīnas regulas 32. apsvērumam, “attieksmei pret personām”, kuras pieprasa starptautisko aizsardzību, tostarp ir jāizpilda Hartas un ECTK prasības. Tāpēc savstarpējas uzticēšanās principa piemērošanas joma un laikposms, kurā dalībvalstīm ir jāizpilda savas saistības, acīmredzami arī neattiecas tikai uz laiku pēc pārsūtīšanas vai tikai uz Hartas 4. panta ievērošanu.
- 23 *Rechtbank* vēlas no Tiesas uzzināt, cik šauri ir jāinterpretē Dublīnas regulas 3. panta 2. punkts un vai ir jāņem vērā tikai Hartas 4. panta vai tomēr visu pamattiesību ievērošana.
- 24 Turklāt *Rechtbank* lūdz precizēt jautājumu, vai riska apmēru saistībā ar pamattiesību pārkāpumu pēc pārsūtīšanas ietekmē arī pārkāpumi, kas attiecībā uz

pieteikuma iesniedzēju vai trešo valstu valstspiederīgajiem vispār ir veikti pirms pārsūtīšanas. Atšķirībā no Direktīvas 2011/95, Dublinas regulā nav ietverts noteikums, atbilstoši kuram iepriekš veikta vajāšana skaidri liecina par to, ka pieteikuma iesniedzēja paustās bažas ir pamatotas.

- 25 Izskatāmajā lietā pārsūtīšanas lēmums tika pieņemts pēc tam, kad tika panākta vienošanās par atbildības atzīšanu. Tādējādi saskaņā ar Nīderlandes juridisko praksi tiek iegūtas garantijas, ka Hartas 4. pants netiks pārkāpts. *Rechtbank* šaubās par to, vai tas tā ir arī tādā situācijā, kāda ir Polijā.
- 26 Iepriekš minētā šīs vienošanās interpretācija, kādu izmanto Nīderlande, nozīmē, ka tās būtība un piemērojamība ir plašāka par to, kādu Dublinas regulas 18. pantā ir gribējis panākt Savienības likumdevējs. Proti, šis noteikums garantē uzņemšanu vai atpakaļuzņemšanu, tomēr tas negarantē patvēruma pieteikuma izskatīšanu. Tādēļ *Rechtbank* lūdz Tiesu precizēt arī vienošanās par atbildības atzīšanu piemērošanas jomu.
- 27 Turklāt rodas jautājums, kāda nozīme ir atbildīgās dalībvalsts nostājai. Šajā ziņā Tiesa sprieduma *Jawo* 92. punktā ir lēmusi, ka iestāžu vienaldzības gadījumā nepilnībām, kas liedz veikt pārsūtīšanu, ir jāsasniedz “īpaši augsta smaguma pakāpe”.
- 28 *Rechtbank* secina, ka pašlaik Polijā ir konstatējama šāda vienaldzība. Gadījumā, ja līdz *Rechtbank* galīgam spriedumam Polijas iestādes būs mainījušas savu nostāju, *Rechtbank* jautā, vai šī pakāpe ir zemāka, ja iestādes nav vienaldzīgas. Tomēr patvēruma meklētājam nav svarīgi, vai viņa pamattiesību pārkāpuma pamatā ir atbildīgās dalībvalsts vienaldzība vai bezspēcība. No juridiskā viedokļa arī liels trešo valstu valstspiederīgo, it īpaši ukraiņu, pieplūdums un ar to saistītās praktiskās problēmas diez vai var būt pamatojums tam, lai vairs nepildītu Savienības tiesībās noteikto pienākumu ievērot pamattiesības. Galu galā Dublinas regulas 33. pantā ir ietverts “Agrīnas brīdināšanas, sagatavotības un krīžu pārvarēšanas mehānisms” šādam lielumam bēgļu pieplūdumam. Tomēr Polija nav iedarbinājusi šo mehānismu.
- 29 Atšķirībā no lietām C-254/21, C-228/21, C-297/21, C-315/21 un C-328/21, *Rechtbank* jautājumi attiecas uz situāciju, kad potenciāli atbildīgajā dalībvalstī pirms pārsūtīšanas ir konstatējamas būtiskas nepilnības, kas skar Savienības tiesībās noteikto pienākumu ievērot pamattiesības, un tādēļ tā savā rīcībā nevis ievēro tiesiskās prasības, bet gan tās pārkāpj. Jautājumi attiecas vienīgi uz problēmu, vai pilnībā ir jāaizliedz pārsūtīšana, un, pakārtoti, uz to, vai, nosakot atbildīgo dalībvalsti, savstarpējas uzticēšanās principu nepiemēro, ja pirms pārsūtīšanas ir konstatējami pamattiesību vai vispār trešo valstu valstspiederīgo [tiesību] pārkāpumi.
- 30 Ja iepriekš minētajos apstākļos pārsūtīšana vēl nav izslēgta, kā nākošais rodas jautājums, vai tādā gadījumā dalībvalsts, kura vēlas pārsūtīt pieteikuma iesniedzēju, var vai nu atsaukties uz savstarpējas uzticēšanās principu, vai arī tai

saskaņā ar Savienības tiesību normām pašai ir jānovērš jebkādas šaubas, ka pēc pārsūtīšanas tiks pārkāpts Hartas 4. pants, vai arī tai ir ticami jāpierāda, ka tas nenotiks.

- 31 Atsaucoties uz Tiesas 2017. gada 16. februāra spriedumu C.K. u.c. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127) un uz ECT 2021. gada 18. novembra spriedumu lietā M.H. u.c./Horvātija (lietas Nr. 15670/18 un 43115/18, 2021CE:ECHR:2021:1118JUD001567018) *Rechtbank* vēlas no Tiesas uzzināt, vai situācijā, kad pieteikuma iesniedzējs sniedz objektīvus pierādījumus par nopietniem pamattiesību pārkāpumiem, kas izdarīti pirms pārsūtīšanas, pārsūtītājai dalībvalstij ir pienākums nepieļaut, ka ar šo pārsūtīšanu ir saistīts faktiskais Hartas 4. panta pārkāpuma risks, un tādējādi ir jāklieš jebkādas nopietnas šaubas par to, vai pēc pārsūtīšanas tiks ievērotas Hartā garantētās pamattiesības.
- 32 Pierādīšanas pienākuma maiņa atbilst dalībvalstu saistībām. Turklāt dalībvalstis vieglāk nekā pieteikuma iesniedzējs var izpildīt šo pierādīšanas pienākumu. Vienošanās par atbildības atzīšanu jau kalpo par garantiju, ka atbildīgā dalībvalsts izpilda no Dublīnas regulas 18. panta izrietošās saistības. Papildus tam varētu prasīt sniegt skaidras garantijas par, tostarp, uzņemšanu pēc pārsūtīšanas un pārbaudīt, kā šīs garantijas tiek ievērotas. Tā kā patvēruma meklētājs pats nevar pieprasīt no dalībvalsts garantijas, ka pēc pārsūtīšanas viņa pamattiesības netiks pārkāptas, princips, ka patvēruma meklētājam viņa pamattiesību pārkāpuma gadījumā pēc pārsūtīšanas ir jāvēršas pie atbildīgās dalībvalsts iestādēm, nozīmē, ka viņam vispirms ir jāaskaras ar šādu pārkāpumu, arī tad, ja pārsūtītājai dalībvalstij bija zināmi šādi iepriekš notikuši pamattiesību pārkāpumi vai tai būtu bijis jāzina par šiem pārkāpumiem. Tādēļ *Rechtbank* jautā, vai tādā situācijā, kāda ir Polijā, pārsūtītājai dalībvalstij ir jānāk pretī pieteikuma iesniedzējam, kurš nevar ticami pierādīt, ka pastāv draudi viņa pamattiesību neievērošanai, atļaujot viņam pieprasīt individuālas garantijas.
- 33 Ja Tiesa Savienības tiesību normas interpretētu tādējādi, ka neatkarīgi no agrākiem citu pamattiesību, nevis Hartas 4. panta, pārkāpumiem pārsūtītājai dalībvalstij saskaņā ar savstarpējas uzticēšanās principu nav plašāka pienākuma norādīt pamatojumu un veikt izvērtējumu, rodas jautājums, kā pieteikuma iesniedzējs var ticami pierādīt, ka Dublīnas regulas 3. panta 2. punkts nepieļauj pārsūtīšanu.
- 34 *Rechtbank* arī vēlas noskaidrot, kādas prasības un kādi kritēriji ir jāpiemēro pierādījumiem, kurus pieteikuma iesniedzējs iesniedz, lai pamatotu savas bažas, ka pēc pārsūtīšanas viņš nonāks situācijā, kas nav saderīga ar Hartas 4. pantu. Proti, Īstenošanas regulas (ES) Nr. 118/2014 II pielikumā nav norādīti pierādījumi saistībā ar Dublīnas regulas 3. panta 2. punkta un 17. panta 1. punkta piemērošanu.
- 35 Ņemot vērā Dublīnas regulas pamatelementu, ka tad, ja nav konstatēts izņēmuma gadījums, tiek rīkota personiska saruna atbildīgās dalībvalsts noteikšanai, nozīme

būtu jāpiešķir pieteikuma iesniedzēja sniegtajai informācijai par atbildīgajā dalībvalstī gūto pieredzi. Proti, sniegtā informācija var ietvert norādes, ka saskaņā ar Dublinas regulas 3. panta 2. punktu pārsūtīšana ir jāaizliedz, vai arī, ka dalībvalstij, kam jānosaka atbildīgā dalībvalsts, ir jāpārņem patvēruma pieteikuma izskatīšana.

- 36 Ja šī interpretācija ir pareiza, tas nozīmē, ka ir jāpārbauda, cik uzticama ir pieteikuma iesniedzēja sniegtā informācija. Tiesa tiek lūgta to precizēt un paziņot, kādas prasības var tikt izvirzītas pieteikuma iesniedzējam. *Rechtbank* ieskatā šīs prasības tomēr nedrīkst būt tik lielas, ka pieteikuma iesniedzējam tās nebūtu iespējams izpildīt.
- 37 Dublinas lietās patvēruma meklētāju iepriekšējās pieredzes pamatā bieži ir “negatīvi faktiskie apstākļi”, kā, piemēram, tikusi liegta piekļuve procedūrai vai uzņemšanai. Šāda veida pārkāpumus ir ļoti sarežģīti pierādīt, vēl jo vairāk tāpēc, ka par to parasti netiek izsniegti dokumenti. Tādēļ arī ir jāprecizē, ar kādiem pierādījumiem pieteikuma iesniedzējs var pamatot savu apgalvojumu, ka Dublinas regulas 3. panta 2. punkts nepieļauj pārsūtīšanu, kā arī, kādas prasības un kādus pierādīšanas kritērijus piemēro pieteikuma iesniedzēja sniegtajai informācijai.
- 38 Vēl arī ir jāprecizē, vai dalībvalstīm ir pienākums sadarboties, kas ir līdzīgs tam, kāds ir paredzēts Direktīvas 2011/95 4. pantā, un, vai pārsūtītājai dalībvalstij tādā situācijā, kāda ir Polijā, ir jākompensē situācija ar pieteikuma iesniedzēja pierādījumiem, lai varētu analizēt, vai ir jāuzskata, ka pēc pārsūtīšanas viņa pamattiesības tiks pārkāptas.
- 39 Papildus *Rechtbank* norāda uz to, ka īsti nav saprotams, kā Polijā tiek efektīvi nodrošināta piekļuve tiesām, jo atpakaļ raidīšanas nav balstītas uz administratīviem lēmumiem un izdarītie pārkāpumi paliek nesodīti, jo atpakaļ raidīšana ir paredzēta likumdošanā.
- 40 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa jautā, vai efektīvu tiesību aizsardzības līdzekļu neesamības dēļ pārsūtītājai dalībvalstij ir lielāks pierādīšanas pienākums un tai pastiprināti ir jāpārliciecinās, ka pēc pārsūtīšanas netiks pārkāptas pieteikuma iesniedzēja pamattiesības.
- 41 Ņemot vērā lielo skaitu līdzīgu lietu, kuru izskatīšana nevar tikt apturēta līdz Tiesas nolēmuma saņemšanai, *Rechtbank* lūdz šo lietu izskatīt paātrinātā tiesvedībā atbilstoši Tiesas Reglamenta 105. pantam.